

Als u het écht wilt weten!

Kwaliteitsmeter Jeugdparticipatie Gemeenten

beinvolved
Instrumenten
Jeugdparticipatie
Gemeenten[®]

Verwey-Jonker Instituut
Jodi Mak & Majone Steketeer

Stichting Alexander:
Leo Rutjes & Jody Bauer

Stichting **Alexander**
jongeren actief in
onderzoek en beleid

*Verwey-
Jonker*
Instituut

Inhoudsopgave

1. De Kwaliteitsmeter van *Be Involved*
2. Wat levert de Kwaliteitsmeter op?
3. Wat meet het precies?
4. Aan de slag!
5. Wat zit er nog in de pen?

1. De Kwaliteitsmeter van *Be Involved*

Wat is *Be Involved*?

Be Involved is een verzamelnaam van verschillende instrumenten ter bevordering van jeugdparticipatie. Eén belangwekkend instrument is de Kwaliteitsmeter Jeugdparticipatie Gemeenten: een instrument dat de kwaliteit van politieke participatie van jongeren meet. Deze Kwaliteitsmeter heeft tot doel een grondig inzicht te geven in de mate van invloed van jongeren op, hun inspraak in, en hun initiatief ten aanzien van gemeentelijk beleid en de uitvoering van dat beleid.

De Kwaliteitsmeter van *Be Involved* bestaat uit twee verschillende online vragenlijsten, één voor de gemeente zelf en één voor jongeren. De eerste vragenlijst wordt door de ambtena(a)r(en) ingevuld die over het jeugd(participatie) beleid gaat, eventueel met hulp van collega's die zich hier ook mee bezighouden. De vragenlijst voor jongeren wordt door de gemeente uitgezet onder een representatieve groep jongeren uit de gemeente.

De initiatiefnemers van dit product zijn het Verwey-Jonker Instituut en Stichting Alexander. Beide organisaties

signaleerden de behoefte aan een objectief en betrouwbaar instrument, waarmee gemeenten beter in staat zijn gemeentelijke ontwikkelingen op het gebied jeugdparticipatie te meten. Beide organisaties zijn al jarenlang actief op het gebied van jeugdparticipatie, onderzoek en methodiekontwikkeling in de publieke ruimte en bovendien medeoprichters van Kinderen in Tel.

Waarom dit meetinstrument?

Kinderen in Tel bundelt de gegevens op gemeentelijk en provinciaal niveau over het welzijn van kinderen en jongeren in Nederland. Deze vergelijkende informatie is in februari 2006 voor het eerst uitgekomen, waarna er elk jaar een databoek volgde. In het eerste databoek is al door diverse organisaties de wens geuit voor het ontwikkelen van een indicator Jeugdparticipatie. Met dit meetinstrument wordt jeugdparticipatie uit de sfeer van vrijblijvendheid en goede bedoelingen gehaald. Bij politiek en bestuur is er toenemende aandacht voor de effectiviteit van de inzet (middelen, menskracht), ook op het terrein van politieke jeugdparticipatie. Er bestaan verschillende instrumenten om de maatschappelijke jeugdparticipatie (deelname aan de samenleving) in beeld te krijgen, zoals de lokale jeugdmonitoren en de landelijke monitoren van de GGD en het SCP. Bij de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* gaat het echter om de politieke participatie van jongeren. Het is erop gericht om inspraak, invloed en initiatief van jongeren inzichtelijk te krijgen, dat is de onderscheidende factor in vergelijking met andere monitoren.

'Er zit nog geen lijn in de gemeentelijke visie op het gebied van jeugdparticipatie. Het instrument wordt ingezet afhankelijk van het onderwerp.'

(Beleidsmedewerker jeugd & jongeren)

De vragen over politieke participatie worden wel voorafgegaan door vragen over maatschappelijke participatie. Dit is een aparte module, die noodzakelijk is voor het instrument, omdat we eerst moeten weten op welke terreinen jongeren participeren, voordat we hen vragen kunnen stellen over welke inspraak en invloed ze (willen) hebben.

Wat maakt de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* zo bijzonder?

De Kwaliteitsmeter van *Be Involved* komt niet van de tekentafel. Het is het resultaat van een anderhalf jaar durend interactief traject (pilotstudie) met diverse professionals en veel jongeren. De Kwaliteitsmeter is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Tilburg en Utrecht en de NJR (voorheen de Nationale Jeugd-raad). Het instrument kent daarmee niet alleen een wetenschappelijke onderbouwing, het sluit ook aan bij de wensen en behoeften van de praktijk. De vragenlijst voor ambtenaren is bovendien gevalideerd met een quickscan die door Stichting Alexander en het Verwey-Jonker Instituut in het najaar van 2009 onder 175 gemeenten is uitgezet. Het is goed mogelijk de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* aan te laten sluiten of in samenhang met andere lokale monitors in te zetten.

2. Wat levert de Kwaliteitsmeter op?

Het unieke van de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* is dat de kwaliteit van politieke jeugdparticipatie niet alleen vanuit het perspectief van de ambtenaar wordt gemeten, maar juist óók vanuit het perspectief van jongeren. De vier belangrijkste redenen dat gemeenten besluiten om de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* te gebruiken.

1. Verantwoording van beleid

Met het oog op de Wmo heeft een gemeente met de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* een verantwoordings-

instrument in handen waarmee ze, door het bijvoorbeeld (twee-)jaarlijks uit te zetten, haar beleid steviger kan onderbouwen, dan wel bijstellen. De gemeente kan hiermee achterhalen hoe het staat met de mogelijkheden van jongeren om mee te denken en mee te beslissen op lokaal niveau en waarom jongeren wel of niet participeren. Bovendien kan de gemeente achterhalen welke opties er zijn om dit te bevorderen.

2. Het bevorderen van de dialoog tussen beleidsmakers en jongeren

Jongeren kunnen de resultaten van de Kwaliteitsmeter gebruiken om de gemeente aan te spreken op haar verantwoordelijkheid en/of tot nieuwe initiatieven te komen. Het doel van het instrument is dus breder dan enkel het genereren van informatie. Het is uitdrukkelijk bedoeld om jongeren en gemeenten dichter bij elkaar te brengen en met elkaar in dialoog te gaan. Het is dus niet alleen informerend, maar ook uitnodigend, stimulerend en activerend.

3. Benchmark en monitoring

De Kwaliteitsmeter van *Be Involved* is geschikt om jeugdparticipatiebeleid in verschillende gemeenten met elkaar te vergelijken (benchmarks). Benchmarking draagt ertoe bij dat gemeenten van elkaar leren en verantwoording afleggen. *Be Involved* sluit daarmee aan bij de aanbevelingen van het Comité inzake de Rechten van het Kind uit Genève, dat in januari 2009 heeft gepleit voor een landelijk systeem voor het verzamelen en analyseren van gegevens op alle terreinen waarop het Verdrag betrekking heeft. Eén van die terreinen is jeugdparticipatie en de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* kan hiertoe ingezet worden. Ook ten behoeve van het Europese jeugd-beleid kan de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* van dienst zijn om de stand van (politieke) jeugdparticipatie in Nederland inzichtelijk te maken. Daarnaast kan het ook als voorbeeld dienen voor de door de Europese Commissie gewenste indicator jeugd-beleid.

‘Eén op de tien gemeenten wil graag meer informatie over de effectiviteit en de opbrengsten van jeugdparticipatie.’

(De staat van jeugdparticipatie in Nederland vanuit het perspectief van gemeenten)

4. Profileren op het gebied van jeugdparticipatie in Kinderen in Tel

De resultaten uit de vragenlijsten voor ambtenaren die met de genoemde quickscan in 2009 zijn uitgezet, zijn opgenomen in het databoek Kinderen in Tel 2010 (Stekettee, Mak & Tierolf, 2010). Nu er steeds meer gemeenten met *Be Involved* aan de slag gaan, ligt het in de verwachting dat we in elk komend databoek de nieuwste resultaten van de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* kunnen weergeven. Kinderen in Tel verschijnt vanaf 2010 tweejaarlijks en trekt altijd veel media-aandacht. Een gemeente kan met de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* zich laten zien en kenbaar maken dat ze (politieke) jeugdparticipatie serieus neemt.

3. Wat meet het precies?

Politieke participatie kent verschillende dimensies; het is voor velen een containerbegrip. Iedereen heeft een idee van de betekenis, maar de exacte omschrijving is sterk afhankelijk van tijd en plaats. Bij de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* is politieke participatie op de volgende wijze afgebakend:

Politieke participatie is de invloed die een jongere heeft op zijn of haar leefomgeving. Het gaat hier om inspraak (ik kan mijn mening geven), invloed (er wordt iets met mijn mening gedaan) en initiatief (ik kan een activiteit organiseren en uitvoeren).

Daarbij gaat het om alle beleidsterreinen op lokaal niveau die voor jongeren relevant zijn. Het gaat dus om inspraak in gemeentelijk beleid, maar ook om inspraak in de wijk, op school, in de vrije tijd, in verenigingen of in jongeren-centra. Het gaat om beleid, maar ook om de uitvoering van dat beleid door de gemeente en instellingen. Naast de uitgebreide informatie die er uit de gegeven antwoorden op de vragen - en de analyse daarvan - uit

de beide vragenlijsten komt, worden er met de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* op basis van een beperkt aantal vragen ook twee op zichzelf staande *Indicatoren Jeugdparticipatie Gemeenten* gemeten, die specifiek slaan op politieke participatie in het gemeentelijk beleid. Wij meten met deze indicatoren nadrukkelijk niet het effect van jeugdparticipatie op jongeren. Met de indicatoren beogen we de stand van zaken en de kwaliteit van jeugdparticipatie in een gemeente weer te geven. Bij de indicatoren gaat het er vooral om inzicht te krijgen in de stand van zaken van jeugdparticipatie op gemeentelijk niveau. Het gaat dan niet alleen om het beantwoorden van de vraag hoe en waarin jongeren actief zijn, maar vooral om de invloed die jongeren hebben op het beleid van een gemeente. De centrale vraag is: *hoe is het gesteld met jeugdparticipatie in een gemeente?* Voor de ontwikkeling van de indicatoren hebben we gebruik gemaakt van verschillende niveaus van participatie, gebaseerd op de participatieladder van Hart (1992) en het medezeggenschapsmodel van De Winter et al. (2003), welke bestaat uit vier hiërarchische dimensies. Medezeggenschap begint volgens dit model bij het verkrijgen van informatie en loopt via meer interactieve communicatie naar daadwerkelijke inspraak en meebeslissen om te eindigen op het hoogste niveau, het nemen van verantwoordelijkheid en het tonen van betrokkenheid. Wij hebben daar het nemen van eigen initiatief aan toegevoegd en gaan uit van:

1. Informeren: jongeren informeren over belangrijke thema's
2. Raadplegen: jongeren raadplegen over zaken die hen aangaan
3. In dialoog gaan met jongeren: daadwerkelijk in contact komen met jongeren
4. Inspraak hebben: jongeren daadwerkelijk inspraak geven
5. Eigen initiatief: jongeren stimuleren om eigen initiatieven te ontplooiën en om ongevraagd advies te geven

De twee indicatoren betreffen:

1. De lokale indicator **gemeentebeleid jeugdparticipatie Ambtenaren**

Deze indicator meet de gemeentelijke beleidsinspanningen op het gebied van jeugdparticipatie en wordt gevormd op basis van antwoorden op acht vragen uit de vragenlijst voor ambtenaren

Aan de gegeven antwoorden hangen scores. Deze worden verwerkt en leiden samen tot een gemiddelde gemeentelijke score: de lokale indicator gemeentebeleid jeugdparticipatie ambtenaren.

2. De lokale indicator **gemeentebeleid jeugdparticipatie Jongeren**

Deze indicator brengt in beeld hoe jongeren de mogelijkheden tot politieke participatie ervaren en is opgebouwd uit 2 onderdelen:

a. De mate van beleidsgerichte participatie.

Het gaat hier om het aandeel jongeren dat in de afgelopen periode beleidsgericht geparticipeerd heeft.

b. De kwaliteit van politieke jeugdparticipatie.

De kwaliteit wordt gemeten aan de hand van het oordeel dat jongeren hebben over de mogelijkheden tot beleidsgerichte participatie in hun gemeente.

Wat leveren deze twee indicatoren op?

- Een getal tussen 0 en 100 dat jeugdparticipatie vanuit de visie van ambtenaren weergeeft.
- Een getal tussen 0 en 100 dat jeugdparticipatie vanuit de visie van jongeren weergeeft.

Dit zijn de lokale indicatoren jeugdparticipatie. Deze twee indicatoren zijn op zichzelf staand en kunnen niet exact met elkaar vergeleken worden. Echter, zij geven een goede indicatie van de stand van zaken en de kwaliteit van jeugdparticipatie als het gaat om participatie in gemeentelijk beleid. Als steeds meer gemeenten de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* gaan uitzetten, ontstaat er een landelijk gemiddelde en kunnen gemeenten met hulp van hun indicator nagaan waar

zij staan. De Kwaliteitsmeter van *Be Involved* is daarmee een goed benchmarkings- en verantwoordingsinstrument. Het is de bedoeling dat de indicatoren leiden tot dialoog en actie. Als bijvoorbeeld de verschillen tussen de beide indicatoren opvallend zijn óf als verschillen tussen soortgelijke gemeenten groot zijn, kunnen jongeren deze informatie gebruiken om de gemeente aan te spreken op haar verantwoordelijkheid en tot nieuwe initiatieven komen. Het is natuurlijk ook mogelijk dat gemeenten en jongeren gezamenlijk constateren dat het prima is gesteld met de kwaliteit van participatie in de gemeente. Dit zal doorgaans het geval zijn wanneer de indicatoren niet veel van elkaar verschillen.

‘Met een dergelijk meetinstrument kun je gemakkelijk een vergelijking maken tussen verschillende stadsdelen.’

(Dhr. P. Snoek, gemeente Amsterdam)

4. Aan de slag!

Gemeenten kunnen met de vragenlijsten en de indicator van de kwaliteitsmeter van *Be Involved* aan de slag. Praktisch gaat het om drie onderdelen: een uitrol van de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* (ofwel zorgen dat het gewenste aantal respondenten onder jongeren en ambtenaren wordt bereikt voor het invullen van de online vragenlijsten). Vervolgens zal de verkregen data moeten worden gebundeld en geanalyseerd.

Een rapportage, voorzien van de nodige aanbevelingen en concrete verbeterpunten - en trajecten, sluit het proces af. Het is dan aan de gemeenten om in samenwerking met jongeren en andere uitvoerende stakeholders werk te maken van de aanbevelingen en verbeterpunten.

‘We willen niet dat jongeren ons zien als stofnest, maar juist met hun ideeën en problemen naar ons toekomen.’

(Beleidsmedewerker
Maatschappelijke Aangelegenheden)

Aan de uitrol, analyse en rapportage zijn kosten verbonden. Dit zijn kosten voor het in gebruik nemen van de Kwaliteitsmeter en de eventuele inzet van de partners van *Be Involved*.

Er zijn drie scenario's, met de volgende globale opbouw:

1. Gemeente voert de uitrol, de analyse en rapportage zelf uit; € 5.000,-.
2. Gemeente voert de uitrol zelf uit en besteedt analyse en rapportage uit; € 10.000,-.
3. Gemeente besteedt uitrol, analyse en rapportage uit; € 15.000,-.

Voor elke scenario is dit inclusief licentiegebruik, gebruik van de online geautomatiseerde dataverwerking en een helpdesk.

We gaan hierbij uit van een kostenindicatie, want uit ervaring blijkt dat gemeenten geregeld aanvullende wensen hebben, en daarmee zijn er ook andere investeringskosten. Bovendien gaan we uit dat er altijd sprake is van maatwerk en nadere afstemming bij een uitrol van de Kwaliteitsmeter *Be Involved*.

Zo kan het zijn dat een uitrol van de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* in een gemeente dient aan te sluiten bij een andere lopende monitor of dat er een nadrukkelijke wens is om andere vraagstellingen 'mee te laten liften' bij een uitrol. Dat is mogelijk, maar vraagt om een andere inzet. Vervolgens kan blijken dat er aanvullende wensen zijn in de data-analyse wat betreft subdoelgroep (etniciteit, leeftijd, sexe, e.d.) en/of qua geografische schaalgrootte (wijk, stadsdeel, deelgemeenten, e.d.). Vanzelfsprekend neemt de inzet inzake de data-analyse naar rato van meer respondenten en gewenste correlaties in de analyse dan toe.

Om bovenstaande zaken scherp te krijgen en toe te lichten, staan we uiteraard open voor een oriënterend en vrijblijvend gesprek.

'Wij zijn nog op zoek naar beproefde methoden bij andere gemeenten: hoe kunnen we zoveel mogelijk bereiken zonder teveel kosten en ambtelijke inzet?'

(Wethouder jeugd)

'30% van de gemeenten heeft meer informatie nodig over jeugdparticipatie en is op zoek naar goede voorbeelden.'

(De staat van jeugdparticipatie in Nederland vanuit het perspectief van gemeenten)

5. Wat zit er nog in de pen?

Gemeenten hebben behoefte aan aanvullende ondersteuning, advies en hulp bij de inzet van methoden om jeugdparticipatie te activeren en te verbeteren. Dit blijkt onder ander uit de reacties op eerdere resultaten van de Kwaliteitsmeter van *Be Involved* en de recente uitgaven van de databoeken Kinderen In Tel, als wel naar aanleiding van de uitvoeringspraktijk van Stichting Alexander en de reeds uitgevoerde quickscan onder 170 gemeenten. Zo is er bij enkele gemeenten de behoefte ontstaan om een soortgelijk traject ten behoeve van kinderpacticipatie te realiseren. Het Verwey-Jonker Instituut en Stichting Alexander zijn van plan om deze punten in coproductie te verdiepen en te verbreden, zodat er uiteindelijk één samenhangend pakket aan instrumentaria en ondersteuning, vanuit één centrale aansturing kan worden aangeboden. Hierbij onze plannen en ambities op een rij:

Gemeentelijke uitrol Kwaliteitsmeter

Individuele gemeenten kunnen al met de vragenlijsten en de indicator van de Kwaliteitsmeter *Be Involved* aan de slag (zie hoofdstuk 4). In 2011 willen we een landelijke uitrol realiseren. Dat wil zeggen dat we alle gemeenten van Nederland bereid zien te vinden tegelijkertijd over te gaan tot een uitrol van de Kwaliteitsmeter van *Be Involved*.

Een gerichte PR-campagne zal hieraan vooraf gaan.

Aanvullend aanbod aan advies, coaching en ondersteuning

Naast de Kwaliteitsmeter werken we aan een aanvullend aanbod, bestaande uit informatie over jeugdparticipatie, beschikbare methoden en sprekende voorbeeldprojecten, maar ook overzichten van mogelijkheden tot advies, coaching/training en implementatie. Met zo'n beschrijvend aanvullend aanbod willen we gemeenten desgevraagd ondersteunen en in staat stellen jeugdparticipatie naar een hoger plan te brengen.

Kinderparticipatie

Gezien het belang van kinderpaticipatie en de wens om vanuit gemeenten hier meer aandacht aan te besteden, willen we in dit kader ook een start maken met de ontwikkeling van een instrument kinderpaticipatie. Hieraan voorafgaand dient een aantal zaken te worden geïnventariseerd. Het gaat dan om de doelstellingen van kinderpaticipatie en de wijze waarop kinderpaticipatie wordt georganiseerd, de thema's waarop kinderpaticipatie zich begeeft, de stakeholders bij kinderpaticipatie; de effecten en de kwaliteitscriteria van kinderpaticipatie. We stellen hierbij voor om in 2011 eerst een interactieve inventarisatie te doen langs bovenstaande vraagstellingen om vervolgens in 2012 tot de ontwikkeling van een meetinstrument te komen. Een eerste proef op schaal van de gemeente Amsterdam is in oktober 2010 gereed, de resultaten worden in een publicatie naar buiten gebracht. We zullen daarna de landelijke vervolgstappen maken.

Model Integraal jeugd(participatie)beleid (MIJ[©])

We willen uiteindelijk uitkomen op een *Model Integraal Jeugd(participatie)beleid* (MIJ[©]) voor gemeenten. Dit werkmodel wordt gebaseerd op het reeds ontwikkeld *Model Integraal Cliëntenfeedback* (MIC[©]) voor de jeugdzorg (door Stichting Alexander), omvat een online interactief samenhangend pakket aan instrumentaria, methoden en criteria ten behoeve van het jeugdparticipatiebeleid en de uitvoering daarvan.

Europa

Ten behoeve van de verdere ontwikkeling van *Be Involved* is het uiteraard van belang op gezette tijden een evaluatie te hebben en, zo mogelijk, op grond van ervaringsgegevens het een en ander bij te stellen, c.q. te actualiseren. We zullen op basis van een grondige analyse en uitwisseling van ervaringen de producten van *Be Involved* verbeteren. Zo is er ervaring met soortgelijke instrumenten en indicatoren in verschillende Europese landen. *Be Involved* heeft de potentie om als voorbeeld te dienen voor andere Europese landen. Een eerste presentatie en contactlegging is op een internationaal congres Child in the City, Florence, oktober 2010.

Landelijke stuurgroep *Be Involved*

Voor het verder uitwerken van de plannen en ambities is een landelijke stuurgroep geformeerd, bestaande uit de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Tilburg en Utrecht. Al naar gelang de mate waarin de plannen en ambities werkelijkheid worden, zal de samenstelling van de stuurgroep met relevante derden worden aangevuld en/of separate werkgroepen geformeerd worden, zoals rondom kinderpaticipatie.

Wilt u meer informatie?

Raadpleeg onze websites of www.be-involved.nl (medio najaar 2010) of neem contact op met: Jodi Mak of Majone Steketeer van het Verwey-Jonker Instituut of met Jody Bauer of Leo Rutjes van Stichting Alexander.

Bronnen

Hart, R.A. (1992). *Children's Participation: From Tokenism to Citizenship*. Innocenti Essays No. 4. Florence: Unicef

Gilsing, R. (2005). *Bestuur aan banden. Lokaal jeugdbeleid in de greep van nationaal beleid*. Maastricht: Proefschrift Universiteit Maastricht.

Steketeer, M., Mak, J. & B. Tierolf (2010). *Kinderen in Tel databoek 2010*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut

Vandenbroucke, M., Braam, H., Gilsing, R., M. Steketeer, Rutjes, L. & G. Strating (2010). *De staat van jeugdparticipatie in Nederland vanuit het perspectief van gemeenten*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut ism Amsterdam: Stichting Alexander

Winter, M. de, Kuppers, P., Baltum, H. (2003). *Eindrapportage Internetpanels Jeugdparticipatie*. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Partners en stakeholders

Be Involved is een initiatief en product van Stichting Alexander en het Verwey-Jonker Instituut.

Be Involved is ontwikkeld in samenwerking met Gemeente Amsterdam (Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling), Gemeente Den Haag, Gemeente Rotterdam (Dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving), Gemeente Tilburg, Gemeente Utrecht en de NJR.

Be Involved wordt ondersteund door: Kinderen in Tel en het Kinderrechtencollectief.

Over het Verwey-Jonker Instituut en Stichting Alexander

Het Verwey-Jonker Instituut biedt een combinatie van toegepast en wetenschappelijk onderzoek in een veelvoud van expertisevelden. Voor de doelgroep jeugd liggen de accenten bij (ontwikkeling van) democratisch burgerschap, pedagogische reflectie op effectieve interventies en 'goede' opvoeding, jongeren en openbare ruimte (de straat, de wijk), Communities that Care, multiprobleemgezinnen en multiculturele vraagstukken. Voor meer informatie over de organisatie, methodologie, opdrachtgevers en publicaties, verwijzen we u graag naar www.verwey-jonker.nl

Stichting Alexander is een niet-commercieel, landelijk instituut voor jongerenparticipatie en actiegericht jongerenonderzoek. Met 16 jaar ervaring in alle leef-domeinen van jongeren, van zorg tot onderwijs, van gezondheid tot cultuur en van wonen tot werken, zijn we in staat jeugdparticipatie op een hoger plan te brengen. De aanpak van Stichting Alexander leidt tot oprechte betrokkenheid en een sterkere sociale binding, tussen jongeren en in relatie tot andere generaties. Voor een meer uitgebreide portfolio (methodologie, producten en opdrachtgevers en publicaties) verwijzen we u graag naar www.st-alexander.nl

Dit betreft een brochure die uitkomt binnen het VWS-programma "Beter in Meedoen". Dit meerjarige programma is gericht op de vernieuwing en kwaliteitsverbetering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Meer informatie over dit programma kunt u vinden op de www.invoeringwmo.nl

'We willen jongeren enthousiasmeren tot eigen initiatief. We benaderen ze proactief via bijvoorbeeld jongerenwerk en onderwijs en we willen ze laten zien dat de inbreng van jongeren daadwerkelijk effect heeft.'

(Beleidsmedewerker jeugd & jongeren)